

Katakombene i Paris har alltid vært omgitt av mystikk og fascinasjon, skriver **TERJE ØSTIGÅRD**.

Dødens imperium

DE FLESTE forbinder Paris med det gode livet; rødvin og fortreffelig mat, Eiffeltårnet og Moulin Rouge, kunstnere og museer. Louvre er det største, mest kjente og imponerende, men i dødens undergrunn er det et museum som i sin sjanger er enda mer spektakulært: The Catacombs of Paris Museum.

Katakombene i Paris har en spesiell historie, og de er ikke originale som katakombene i Roma. Fra byens grunnleggelse frem til den franske revolusjonen i 1789 ble innbyggerne gravlagt på lokale gravplasser i utkanten av byen. Etter hvert som byen ekspanderte og folketallet økte, var de over 200 gravplassene i Paris overfylte av lik. Paris var forpestet av liks-tank og råtnende lik som forurenset både luften og drikkevannet. Situasjonen var så uholdbar at noe måtte gjøres.

Politigeneral-løytnant Alexandre Lenoire foreslo å bruke de gamle katakombene fra gruvegraving som en nekropol. I 1785 ble ideen godkjent. Fra 1786 til 1814 ble alle gravplasser i Paris gravd opp og beinene fra de døde fraktet til katakombene. Dette skjedde alltid om natten og vognene med bein ble fulgt av en prest som sang gravferdssanger. Til sammen ble over seks millioner skjeletter plassert i katakombene.

HELT FRA starten var katakombene omgitt av mystikk og fascinasjon, og på 1800-tallet besøkte en rekke prominente gjester katakombene som et turistmål. Bismarck var der, det samme var kong Oscar II av Sverige og Norge, og Napoleon III besøkte katakombene med sin sønn.

I 1897 arrangerte en gruppe en hemmelig konsert i katakombene for spesielt inviterte gjester. 45 amatørmusikere fremførte ulike musikkstykker, inkludert gravmarsjene til Chopin og Beethoven. Denne konserten skapte skandale i Paris og ble vidt omtalt i pressen.

I dag er katakombene en kombinasjon av gravsted og museum åpent for publikum. Ved inngangen til katakombene står det: «Arrête! C'est

FAKTA

NEKROPOLEN

- Katakombene i Paris er verdens største nekropol. (Nekropol(is), gresk «de dodes by»).
- Skjelettene til over 6 millioner mennesker ligger her.
- I dag er katakombene både gravsted og museum.
- Katakombene er ca. 2 km lange.
- Nærmeste metrostasjon er Denfert-Rochereau.

ici l'empire de la mort» – «Stopp! Dette er dødens imperium.»

UNDER PARIS' travle gater møter man en surrealistisk verden av estetikk og praktisk logistikk. De døde er sirlig stablet og ordnet i det som har blitt beskrevet som «romantisk-makabre»-dekorasjoner. Gjennom en labyrint av ganger passerer man de underligste dekorasjoner lagd av hodeskaller montert inn i vegger lagd av lærbein.

Denne dødens mystikk og estetikk er både vakker og morbid, respektfull overfor de døde og samtidig et barn av sin tid. Dødens imperium er overveldende, men ikke forferdende. Og gitt de overfylte gravplassene i Paris før den franske revolusjonen og de problemene det medførte, så var katakombene en løsning som ivaretok både de dodes og levendes behov.

I denne uvirkelige underjordiske verdenen møter man dødens nakenhet, men også en livsfilosofi. Ved utgangen fra katakombene står det: «Non metuit mortem, qui scit contemnere vitam» – «Den som forakter livet frykter ikke døden.»

Etter en tur i katakombene nyter man det gode i livet i Paris enda mer.

” I denne uvirkelige underjordiske verdenen møter man dødens nakenhet, men også en livsfilosofi.

TERJE ØSTIGÅRD

post.doc v/Unifob Global, Universitetet i Bergen

KATAKOMBENE: En labyrint av ganger med skjeletter. FOTO: TERJE ØSTIGÅRD.

MAKABERT: Hodeskalledekorasjon i en «romantisk-makaber»-tradisjon.

MUSEUMSARBEID: Å jobbe i katakombene medfører uvanlige arbeidsoppgaver.

Når private svikter

ER OPPSUMMERINGEN av Frps eldrepolitikk at de vil privatisere sykehjemmene for å slippe å ta ansvaret for eldreomsorgen?

Det var hvert fall en merkelig seanse vi var vitne til i Dagsrevyen tirsdag. Siv Jensen er på en av sine vanlige frierferder blant de eldre, og blir konfrontert med at på Ammerudhjemmet i Frp-styrte Oslo er forholdene ganske så kritikkverdige. Frp-lederen svarer – nokså indignert – at Ammerudhjemmet er privat, det kan jo ikke kommunen ta ansvar for!

LILLIAN VANGBERG

PROBLEMET ER jo at akkurat dette er Frps politikk. Det står klart og tydelig i partiets program at de ønsker å privatisere og konkurranseutsette sykehjemmene. De påstår til og med at det skal gi oss bedre kvalitet hvis vi setter bestemor ut på anbud, og i tillegg lar noen tjene penger på velferdstjenestene våre. Ammerudhjemmet er privat fordi Frp har bestemt at det skal være det. Nå ønsker de at den politikken skal gjelde i hele landet.

FAGFORBUNDET ER opptatt av å forbedre kvaliteten på eldreomsorgen. Eksemplet fra Ammerudhjemmet viser at Frps privatiseringsdrømmer ikke er løsningen. Eldreomsorgen trenger en regjering som satser på en kommuneøkonomi, og samarbeid med de ansatte. Vi har kommet et godt stykke på vei de siste fire årene med den rødgrønne regjeringen. De bør få muligheten til å fortsette det arbeidet.

● **Lillian Vangberg**

representerer Fagforbundet i Bergen

Ta helsevesenet tilbake!

ETTER NESTEN ti år med bedriftstankning innen helse- og sykehussektoren, har underskudd, nedskjæringer, køer og byråkrati økt.

Sykehusreformen fra 2002 innførte sågar aksjemodell, og stykkprisfinansiering har favorisert de enkle, billige operasjonene.

Dette er helt i tråd med Frps politikk, som støttet reformen fullt ut, med tilleggsløst forslag om privatisering. RV og Rødt har derimot alltid vært imot denne utviklingen.

ANSATTE og brukere av våre helsetjenester har fått smake konsekvensene. Lokalsykehus er nedbygget. Mennesker som trenger lengre sykehusopphold, som kronikere og kreftsyke, er taperne.

Pleiepersonell har aldri løpt så raskt som nå, som en konsekvens av at det er ansatt flere i administrasjon enn i behandlingen de siste årene. De nye modellene gir mer byråkrati i form av skjemavelde for refusjon, regnskapsføring og klassifisering av operasjoner.

I SKOTTLAND, hvor de tidligere hadde samme modell og problemer som hos oss, har politikerne tatt til vettet og gjeninnført demokratisk styring, avskaffet direktørveldet og satt brukerne i sentrum, ikke pengene og bedriftsmodellen.

Underskuddene har forsvunnet og produktiviteten har økt. Demokrati lønner seg!

Med Rødt på Stortinget skal vi gjøre vårt for at det samme skjer i Norge.

● **Ivar Jørdre, Thorleif Berthelsen,**
Rødt Bergen

Kunden i fokus

GOD IDE: Ved Sørlandssenteret har de merket opp et eget felt på ca 35 cm mellom parkeringsplassene.

I NORGE har vi millioner av parkeringsplasser som ikke er standardiserte.

Disse finner vi på offentlige og private plasser, samt på de store kjøpersentrene.

Det kan virke som om det gjelder å få flest mulig biler inn til sentrene, men det er ikke snakk om å tilrettelegge for kundene så de kan komme seg inn i bilen på en ordentlig måte etter handleturen. Til det står bilene alt for tett, uten tilstrekkelig mellomrom.

Denne praksisen med å presse flest mulig parkeringsplasser inn på et begrenset område resulterer i mange skader på bilene.

MEN DET finnes løsninger. Like ved Sørlandssenteret har man anlagt den såkalte Avenyen. Her er parkeringsplassene store og romslige med god plass til å stige inn eller ut av bilen. Dette har man

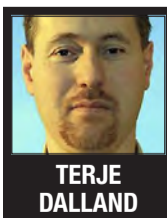
oppnådd ved å merke opp et eget felt på ca. 35 cm mellom parkeringsplassene.

Dette er noe som andre bør ta lærdom av. På Sørlandet har de tatt uttrykket «Alt for kunden» på alvor. De har skjont at når kunden er fornøyd kommer han igjen, uten å frykte at bilen blir full av skader.

Slik som bildet illustrerer bør bli en lovpålagt standard. Det vil både forsikringsselskapene og bilistene spare store penger på.

SENTRUMSALLIANSEN har «park and ride» som en av sine fanesaker, og ønsker å legge til rette for parkeringsanlegg i utkanten av byene, med god kollektivdekning inn til bysentra.

Derfor forventer vi også at dette blir standard på de planlagte park & rideanleggene.

TERJE DALLAND

● **Terje Dalland**
representerer Sentrumsalliansen